

Od tedna
do tedna

KONKORDATSKI BOJ

D NEVNIK "Christian Science Monitor", izhajajoč v Bostonu, ki slovi zlasti radi svetne poročevalske službe v izdruženstvu, je objavil pred nekaj dnevi poročilo iz Beograda, ki obravnava konkordatski boj v Jugoslaviji. List predvsem ugotavlja, da ta boj v bistvu ni nič drugega kot boj za kontrolo politične oblasti v državi. Isto mnenje smo izrazili tudi mi že pred tedni v tej koloni.

Poročilo sega v zgodovino in izvor konkordata ter opozarja, da si ga je zamislil pokojni kralj Aleksander, ravnajoč se po starem geslu "Divide et impera" — "Deli in vladaj", katerega so skozi stoltno uspešno prakticirali Habsburžani nad narodi v pokojni Avstriji. Aleksander je upal, da na ta način razcepi Hrivate, ki so katoličani ter njih oponicijo proti Beogradu napravi brezmočno.

Ta igra bi se bila Aleksandru, ki je bil spreten in prekajen političar najbrže posrečila, pravi omenjeni list. A hudo se urezal regent princ Pavel, ki je sicer naobrazen mož zavaden evropske vzgoje ter arističnih nagnjen, a ne poseda političnih kvalifikacij, ki so bile lastne Aleksandru. Zato se je konkordat v Pavlovih rokah spremenil v političen dinamit. Veliko vlogo pri tem je igral zatrjanji minister dr. Anton Korošec, ki je v prvi vrsti kot katolički duhoven in branilec vitezanskih interesov Pavla pridobil za idejo, da se konkordat realizira.

Zadnje dni iz Jugoslavije ni več slišati o konkordatski borbi, kar po seveda ne pomeni, da je vprašanje likvidirano. Izgleda, da je Stojadinovićeva vlada po prvem naskoku sprevredila, da nujno rabi oddih in si ga je tudi vzela.

* * *

"RDEC SLANIK"

KANADSKA provinca Quebec je imela zadnji čas oprimka z veliko stavko, katero je vodila katoliška strokovna organizacija, kar je razumljivo, saj v Quebecu bivajo potomci francoskih kolonistov v Kanadi, ki so ohranili ne le svoj jazyk, temveč so tudi znani radi verske gorenčnosti, ki je njihov dom v Evropi več ali manj tuja. Ampak v tej stavki se je ugodilo nekaj "nenavadnega". Katolički unionisti so tovarne obokli s piketi, paralizirali železniški promet v okolici tovarn, in če smemo verjeti komunistom — napadli in pretepljili tudi marsikaterega "lojalnega delavca", ki jim je prišel v roke.

To se pravi, da so nastopili doleči tako kot postopajo na primer stavkarji v Zed. državah, kjer se ob takih prilikah nikoli ne pozabi dvigniti kriki, da so "rdečkarji" in "komunisti" nahujski delavci.

Zenimivo je tudi, da v sosednjih katoličkih provinci Ontario, kjer ima General Motors svoje podružnice, se unijško gibanje razglaša za delo "rdečkarjev" iz Zed. držav, dasiravno je raje manj nasilno kot v Quebecu.

Ce ti primeri kaj dokazujejo, je gotovo to, da bi bil že skrajni čas, da bi se "rdečemu slaniku", katerega se tako vztrajno vlači preko steze vsakega delavskega spora v Zed. državah, enkrat dalo mir. Delavci se povsod borijo za zboljšanje razmer pač zato, ker so delavci, ne pa vsled tega, ker so katolicani ali protestanti, židje ali mohamedanci.

NAPREDEK

VOLUME II.

Cleveland, Ohio, September 1st, 1937

Official Organ of
The Slovene Progressive Benefit Society

Glasilo
Slovenske Svobodomiselle Podporne Zveze

NUMBER 57

PREGLED VAŽNIH DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Ogledalo:

Tragedije, komedije in zanimivosti iz življenja

Z DELAVSKE FRONTE

NOVICE IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI ŠIROM AMERIKE

\$400,000 ZA BOJ PROTI FORDOVI DRUZBI

Aktivnosti SSPZ

V petek 3. septembra zvečer se bo vršilo v Slov. Del. Domu v Collinwoodu slavnostno sprejemanje novih članov in članic v Vrtec št. 11. Navzoč bo ves glavni odbor SSPZ. Po seji se bo vršila domača zabava in igral bo izvrstni orkester collinwoodskega Vrteca. Članstvo je splošno vabljeno.

— Prva igra za žogometno kruno Inter-Lodge Lige, ki se je vršila v pondeljek zvečer, se je končala z zmago igralcev društva "Spartans", št. 198 SSPZ, ki so porazili "Orle" od fare Sv. Vida 5 proti 4. Igri, ki se je vršila na razsvetljenem Glenview igrišču, severno od St. Clair Ave. in E. 110 St., je prisostvovalo več tisoč oseb.

Prihodnji dve igri, ki oločita šampijonstvo, se bosta vršila 10. in 17. septembra na istem prostoru.

— V nedeljo 5. septembra priredijo skupna slovenska društva v Gowandi, N. Y., velik piknik, čigar čisti dobiček se bo porabil za izboljšanje pikniških prostorov S. N. Doma. Pri predaji sodeluje tudi društvo "Zdrženi Slovenci," SSPZ.

Pokojni član

— V Wick Havenu, Pa., je 19. avgusta umrl v starosti 53 let John Bizil, doma iz Soteske pri Moravčah na Gorenjskem. Bil je samec ter je bolhal dolgo vrsto let. Spadal je k društvu št. 112 SSPZ. Blag mu bodi spomin!

Razne vesti

— Tekom izleta ob jezeru De Noor v Wisconsinu si je pri padcu z drevesa zlomil desno nogo v članku Frank S. Ermen, predsednik nadzornega odbora JSPZ Sloga v Milwaukee št. 112 SSPZ. Blag mu bodi spomin!

— V Claridgeu, Pa., sta se poročila zadnji mesec Anton Menart jr., in Anna Ignokupski. Ženin je sin tajnika društva št. 2 SSPZ ter tudi član tega društva. Bilo srečno in da bi tudi nevesta postala članica SSPZ!

— Rojaka Matta Mraka, bivajočega v Carlinvillu, Ill., je doletela nenavadna nesreča. Ko je ležal v postelji, se je odtrgal omet s strpo ter padel nanj s tako silo, da se je resno pobil.

— V Homer Cityju, Pa., je bil v avtomobilski koliziji ubit slovenski deček Alojzij Pirnat, star 15 let, ki zapašča očeta in dva brata.

— V Strabane, Pa., sta se poročila Frank Mikec in Alojzija Rupnik. Mikec je član glavnega porotnega odbora JSKJ.

Hollywood — Predno se je dunajska opera pevka Della Lind podvrgla operaci za odstranitev "tonsilov", je dala zavarovati svoj glas za četrto milijono dolarjev, za kar je plačala \$2500. Čim ozdravi, bo preizkusila svoj glas. Če ne bo več imel nekdanjega čara, bo Lloydova zavarovalnica v Londonu moralna precej globoko poseči v svojo blagajno.

Cleveland pozdravlja Olimpijado SSPZ

Tri dni športnih aktivnosti, družabnosti in razprav za ojačanje bratske zavesti in napredka Zvezze.

V soboto, nedeljo in pondeljek na Delavski praznik, t. j. 4., 5. in 6. septembra bo slovenska naselbina v Clevelandu ponovno organizirala športnega festivala, ki ga prireja naša Zveza za svojo mladino. Prišlo bo več sto gostov, mladine kot tudi starejših iz različnih krajev in držav, da tekmujejo v raznih igrach in manifestirajo za SSPZ. Igralska moštva pošiljajo društva iz Pensilvanijske in Illinois. Prvič bodo letos na Olimpijadi zastopani tudi "Vrtci" t. j. člani mlađinskih društev. Skupini dečkov namreč prideta iz Ambridge, Pa., in iz Indianapolisa, Ind.

Dočim se bo v žogometu sededa kosala tukaj rojena mladina, pa bodo pri balinarskih tekmalah in v metanju podkrovje očitno zlaganim obljudbam verjetno nastopila proti napadalcem. —

Nekateri angleški političarji so očividno pripravljeni verjetno v poštov tudi starejše konferenice. Govorili bodo: Peter Elish iz Strabane, Pa.: "Fraternalizem in industrijski delavec"; Michael Vrhovnik, Chicago, Ill.;

Doma na St. Clair Ave. in na prostem. V soboto 4. aprila zvezčer bo v auditoriju gala ples. Naslednji dan t. j. v nedeljo se bo slavnost selila na deželo.

Občne poznanja in fino urejena Pintarjeva farma v Euclidu bo pozorišče piknika, ki obeta biti največja prireditev te vrste, kar jih je še videla letošnja sezona v Clevelandu.

Toda Olimpijada ne bo svečena le športu in zabavi. Pol dneva bo posvetila tudi resnim stvarem. V pondeljek ob 3. popoldne se bo namreč v auditoriju SND vršila konferenca angleško poslujočih društev SSPZ, na kateri bodo podani referati o raznih straneh udejstvovanja pri bratskih podpornih organizacijah.

Govorili bodo: Peter Elish iz Strabane, Pa.: "Fraternalizem in industrijski delavec"; Michael Vrhovnik, Chicago, Ill.;

"SSPZ — danes in včeraj";

John Maren, Milwaukee, Wis.: "Pomen atletike v društvem življenju", in Vatro J. Grill: "Kulture naloge bratskih organizacij."

Po podanih referatih bo sledila diskuzija. Konferenca bo odprtia splošni javnosti in želeni je zlasti, da jo poseti čim več članstvo SSPZ v Clevelandu in okolici.

Tridnevna slavnost se bo zavrstila v pondeljek zvečer z banketom v spodnji dvorani SND, na katerem bodo zmagovalci obdarovani s kupami in trofejami.

V zvezi z Olimpijado se včeraj v Clevelandu tudi polletna revizija poslovnih knjig in seja gl. odbora SSPZ, kar pomeni, da bo celokupni glavni odbor organizacije navzoč na športni slavnosti. Revizija se je pričela včeraj, seja gl. odbora pa bo otvorjena v četrtek 2. septembra zjutraj.

(Dalej na 3. str.)

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMI- SELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva

Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES- SIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.78 per year — nonmembers \$1.50

foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

NAPREDEK Naslov uredništva in upravnosti:

6231 ST. CLAIR AVENUE

CLEVELAND, O.

Telephone: Henderson 5811

VOL. II. 104 NUMBER 57

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

PROBLEM DELA V AMERIKI

V PRIHODNIJIH DNEH bodo govorniki z neštetih odrov in tribun deklamirali o plemenitosti in vzvodenosti dela in delavev. Tu in tam bodo izrečene iškreno mišljene besede, ampak po večini bodo krilate fraze tekle z gladko namazenih jezikov bolj radi efekta kot radi pomena, ne zato, da bi se delavstvo dvignilo na stališče, do katerega je po svoji funkciji v človeški družbi upravičeno, temveč predvsem zategadelj, da bi delavsko ljudstvo ne sililo naprej in navzgor, temveč da bi se zadovoljilo s svetom in razmerami, kakršne so.

Res je, da na splošno se ameriškemu delavcu godi bolje kot delavcu kjerkoli drugje na svetu. Ameriški delavec si lahko privošči marsikaj, kar je za delavce po drugih deželah nedosegljiv luksus — mnogo delavcev ima svoje domove, čedna in moderno opremljena stanovanja, on in njegova družina se trikrat na dan do sitega najedo, in mnogo ameriških proletarcev se vozi v svojih lastnih avtomobilih na delo v fabriko ali rudnik. To je pribita resnica — ako je delavec stalno zaposlen.

Vse kaj drugega pa je, ako je delavec brez dela. Za delavca, ki ne more najti kupca za svojo delovno moč — in takih je navzlic temu, da je depresija baje premagana, še vedno več milijonov — je Amerika v primeri s svojim ogromnim bogastvom zelo trdorsčna mačeha. Ne mislimo s tem reči, da mora človek v Ameriki od lakote vzeti konec, ako nima dela. Kakor je v tej deželi brez dvoma še veliko bede, in jo je bilo celo v dobi, ko je Coolidgeova prosperiteta najbujnejše evetela, pa masnega stradanja, to zlasti po večjih centrih prebivalstva, niti takrat, ko je bila depresija najglobokejša, ni bilo veliko.

Fizično so brezposelnim tekem depresije manj trpeli kot v drugih deželah. Ampak nekaj značilno ameriškega je, da se na človeka, ki so brez lastne krvide ne more sam zaslužiti kruha, zre kot na impotentneža, ki je v breme "dobrim" in "razumnim" državljanom, katerih sposobnost in podjetnost je taksirana radi njih. Ideja, da le slabici ne morejo skrbeti zase, je v ameriški mentaliteti globoko ukoreninjena.

Ako pomislimo, da bolj skeleč moralicne klofute si Amerikanec ne more predstavljati, kot če mu zabrusite v obraz, da je "failure", potem vidimo, kako kruto je naziranje, ki brezposelnega delavca enostavno stigmatizira kot impotentnega slabica. In kar je pri vsem tem še najbolj tragično, je to, da tako naziranje ne vlada samo med predstavniki velelastniških interesov — med kralji finance, proizvodnje in trgovine, temveč je prav tako, ako še bolj kionično med bolje situiranim delavstvom samim. So gotove kaste delavcev — takozvana delavska aristokracija, ki nimajo ne čuta solidarnosti, ne simpatije in ne razumevanja za položaj mas delavskega ljudstva v obči.

Vše večji meri velja to za srednji sloj, sestojec in malih trgovcev, armade profesionalcev, pisačev in neštetih drugih, ki so samo vsled tega, kjer njih delo ni umazano, trdno uverjeni, da so nekaki Fordi, Rockefellериji in Morganji v zaplodu, in da torej z delavstvom ne morejo imeti nobenega opravka. Že sama misel, da bi se jih metalo na en kup s "slabici", je zanje strasno ponizjujoča. To je socijalna plast, iz katere kapitalizem rekrutira vigilante, odbore za "red in zakon", privatne pobožnike in profesionalne stavkolomce, kadar "slabici" prično kazati znake nemirnosti in nezadovoljstva s svojim položajem.

Vse to nam pojasnjuje marsikaj drugače nerazumljivega in skoro zagonetnega, kar se godi na ameriški pozornici zlasti v zadnjem času. Pojasnjuje nam na primer hud boj, ki ga je imela Rooseveltova administracija, ko je podvzela prve opotekajoče körake napram zakonom za socijalno zaščito, pojasnjuje nam, zakaj so mučlani njegove lastne stranke v kongresu obrnili hrbet in se odprto postavili po robu, ko je skušal izvesti pomladitveni proces na vrhovnem sodišču, in razlagala nam tudi, zakaj najbolj dalekovidni plemenito misleči možje v ameriškem javnem življenju navadno zaužijo politično arenou kot poraženci. (To se je zgodilo s Theodorjem Rooseveltom, še hujše in bolj po krivici je bil tehen Wilson, in tudi Al Smith, ki je pozneje iz jeze postal reakcionarec, je bil tehen, ko je bil še progresiven človek.) Tudi v Ameriki je demokracija nehvaležna.

Vidimo torej, da poseda Amerika vrline in prednosti, ki jih drugje ne najdemo, da pa ima tudi svoje posebne napake in nasprotja, ki so delno lastne tudi dru-

gim deželam, delno pa so izrazito ameriškega kova. Njene vrline kot njene slabosti pa imajo skupen izvor — nazor ekstremnega individualizma, ki se na vsak način skuša vzdržati pri življenju v razmerah, ki kličejo po rastroči kolektivni socijalni odgovornosti. Dobra stran tega nazora tiči v tem, da Amerika je še vedno ena dežela, kjer ni nobeno delo smatrano za nečastno. V tem se močno razlikuje od stare Evrope.

Upajmo, da bo ta dobra in pametna stran ameriškega temperamenta pomagala, da se bo Amerika preborila skozi socijalno-ekonomsko krizo sodobnega sveta, brez da bi zapadla tiraniji kakega fašizma, in ne da bi počela žrtve diktature ene in druge vrste.

Sloboda in demokracija v Ameriki stojita pred hudi preizkušnjami, ampak nepremagljive niso.

DOPISI IN PODOČILA ČLANSTVA

O RAZMERAH IN DRUGEM

Forest City-Vandling, Pa. — Naselbina Vandling leži na vzhodni strani Forest Cityja. Skozi to malo naselbino vodi cesta št. 70 iz Forest Cityja proti Scrantonu, kjer se nahaja sedež okraja Lackawana. Okrog te naselbine so se nahajali nekoč premogokop Hudson Coal Co. (ali Danech), na vzhodni strani naselbine pa je stal mljin ali "breka" za mlenje premoga in razdeljevanje istega na kose različne velikosti, pod imenom Clinton Collieries.

V teh premogorovih je bilo vposlenih največ Slovencev in sicer iz Forest Cityja, Browndalea in Vandlinga. To je bilo med leti 1902 in 1936. Kadar se je delalo, se je v teh premogorovih dobro zasluzilo, ako se primerna plača, ki so jih tiste čase služili delavci po fabrikah. Nekateri so prihranili tudi nekaj dolarjev, ki jim danes prideta prav pridejo. Mnogi so bili pri delu v teh rovih za vsej počabljeni, drugi pa so si nakopali bolezni in jih je že pobrala smrt. Tako je pač plačilo delavca pod kapitalističnim sistemom in kompanijskimi prigražači, ki jim ni bilo nič druga mar kakor: Jaz hočem imeti od tebe pet vozičkov, pa mi je vseeno, kje jih dobija. Za varnost delavca se ni gledalo. Prijevale so se večerje, na katerih se je slepilo delavce, kadar so hoteli imeti več premoga. Tako so se domislili, da bi bil potreben "Booster day", ki se ga je priredilo na rojstni dan enega ali drugega kompanijskega lenuha. Ko je bilo delo na dotočni dan končano, so gozdne posledi k bogato obloženim mizam ter se rogal delavcem. Opore se je postavilo navadno šele potem, ko se je nekaj delavcev ponesrečilo. Prejetek je bil nekaj delavcev ponesrečilo. Po prejetki so se ti rovi izčrpal. Podrl so "breko" in do malega vsa druga poslopja nakrog, tako da sedaj ne vidi drugega kakor nekoliko razbitih desk od te "breke", ki je producirala dnevno do 70 železniških vozov premoga na dan ali največ 1108 premogarskih vozičkov. To je znašalo 3000 ton, delavci pa so dobili plačnilni do 2000 ton, to pa radi tega, ker smo morali dati \$28.50 za tono. Poleg tega pa so nam ukradli 5 ali 10 tisoč, zato, ker ni bil premog čist. Tako so nam povedali. Ako je gotov dan ubilo kako mulo, takrat je pel zvonec celi dan, pa še odbitek 10 tisoč ton, ako je pa ubilo človeka, je zadostovalo le 5 tisoč, kajti delavci smo prihajali iz starega kraja za kapitaliste brezplačno, mulo pa so moral kupiti. Vendar, izplačalo se je na vsakih 14 dni do 70 tisoč, prej, dokler je obratovala Eric družba, pa je bilo celo več. Danes pa ni niti centa od nikoder, razen malih relifnih čekov. Večikanska razlika, kaj?

Tako je bilo nekoč! Takrat je bilo človeku še mogoče, da se je malo pozabaval na kaki svetbi ali piknik. Danes samo še sanjam o tistih dneh. Pri tej družbi sem bil v presledkih od leta 1902 do 1933 tudi jaz zaposlen. Leta 1928 je ta družba odprla še en majhen rov pod imenom Still Water. Ta rov se je nahajal severovzhodno od Forest Cityja. Bila je to

Jos. Končarju oz. na njegovem vrtu. Br. Končar je star član društva in nam je dal prostor brezplačno, za kar se mu v imenu društva lepo zahvalim. Vdeležba od strani članstva je bila bolj pičla, čemur so pa krije razmere, ko ni denarja. Vsem tistim, ki ste imeli namen se vdeležiti, pa se niste mogli radi pomanjkanja sredstev, vseeno lepa hvala. Zahvala gre tudi ženam in sicer Mrs. Končar, Mrs. Feliks Rozina in Mrs. Dobravec, ki so pomagale pri sedvičih, Dobravcu in Pevcu za točenje pijače, Rosini za napravo letakov, Urcingarju za godbo in sploh vsem, ki so na katerikoli način pripomogli do tako lepega dobička za te slabe čase. Malo nas je bilo, pa je bilo vseeno prijetno. Držali smo se prav pozno v noč. Da bi nas bil videl Tone Zaitz, sedaj v Chicago, nekdanji voditelj našega društva in ustanovitelj Vrtca št. 1! Spominjali smo se načelo, ko smo stali v velikem kolobarju in peli, da je kar odmevalo v izpraznjeni Still Water. Tisto smo peli, več Tone: Prej na ne gremo dam, da se bo šajnalo gor prot' Ljubljani'. In še en par drugih je bilo, pa se ne spominjam. Spolnili smo tudi njegovo željo ter priredili malo zabave za Vrtec št. 1., kakor je želel, ko se je po enoletni odstotnosti zopet za nekaj dni vrnil med nas ter v ta namen daroval \$5.00. Hvala Ti, Tone!

To smo se res zopet vrteli na 15. avgusta na Vrtečevi prireditvi in zopet smo jih nekaj učevali, in se prav po domače zavabili. Tudi vsem, ki so pomagali na tej prireditvi, gre zahvala, prav posebno pa Tonetu za sveto \$5.00.

Vi, mali člani in članice Vrtca, naprej po poti, na kateri se nahajate, za večji Vrtec in za večjo SSPZ!

Joseph Čebular, član št. 27.

SKUPNI PIKNIK — 5 NOVIH ČLANOV PRI DRUŠTVU

Gowanda, N. Y. — V nedeljo 5. septembra bodo imela vsa takojšnja slovenska društva, Združeni Slovenci SSPZ, Zarja Svobode SNPJ, Sv. Jožef JSKJ, Pathfinders SSCU in Gowanda Boosters SNPJ, skupno s Slovenskim Domom velik in zadnji piknik v tej sezoni. Namen te prireditve je, če nam bodo vremenski bogovi milosrčni in če ostane kaj prebitka, da izboljšamo naše pikniške prostore. Zabava se vrši na navadnih pikniških prostorih v Mentley's Grove, katerih so v najem naših organizacij v naselbini za dobo pet let. Lansko leto smo prostore precej priredili in povečali, toda še ne odgovarjajo naši potrebi v slučaju velikih prireditiv in jih bo radi tega treba še popraviti in povečati v bodočem letu.

Skupni odbor teh društev, kateremu načeljujeta naša nikdar utrujena rojaka in sobrata Lovrenc Andolšek in John Vehar, dela z vso silo, da ta skupna prireditve izpade kar najbolj uspešno mogoče. Na vas rojaki in rojakinja je pa ležeče, da jim pomagate ne samo pri vležbi, ampak tudi pri delu, katerega je vedno veliko s takimi prireditvami. To je ena prireditve, katera se ne prireja v koriščeno enega društva, ampak pri poslovne društva, am-

ple. Za vse posetnike bo prvo vrstno preskrbljeno. Zadi tega vsi na piknik vseh slovenskih organizacij v Gowandi, N. Y. na dan 5. septembra!

* * *

Društvo št. 211 še precej dobro deluje v tej kampanji. Do danes smo dobili pet novih članov in upamo, da to še ni koniec. Vsako društvo jih naj dobiti toliko k SSPZ, pa bo kampanja precej uspešna in se ne bo treba uredniku in Vrhovnemu pričakati o tej kampanji. Upam, da sta se ohladila in da je vse v redu. Ce le mogoče, se vidimo v Clevelandu na Olimpijadi, bratje SSPZ. Ce pa ne, vam želim od društva veliko zavade in še večjega uspeha.

V Napredku zelo pogrešamo člankov br. Zaitza, odkar ga je nekdo ujezel, menda v Chicagu. Pogrešamo pa tudi tisto fajfco pri pisalnem stroju. Sobrat Zaitz, Ti le piši in se ne oziraj na "krenke", urednik naj se pa vsele v pisalniku, prižge kozruznico in nam en mal smerih napiše, ker tudi take so včasih potrebne.

John Matekovich.

OBJAVA DRUŠTVA ŠT. 28

Madison, Ill. — Člane in članice tem potom obaveščujem, da naša redovita sjednica neče se obdržavati dana 5. septembra, pošto je isti dan dvorana oddana hrvatskemu podpornemu društvu Velebit u počast Hrvatskega dana. Zbog tega naša društvena seja še biti dana 12. septembra u 9 sati prije podneve v nadavnini dvorani Brnica. Nefajeno dodjite svi, koji čitali objavo, ujedno i oni, ki jih doguju na asesmentu za majec avgusta, kojih ima na broju 11. Nekaj imajo še za vreme velike križe. Molim, da se ponosite kao dobrí vredni članovi i da pošljete pravila SSPZ.

Matt Lisac, tajnik.

DRUŠTVO ŠT. 22

Indianapolis, Ind. — Člane in članice tem potom naznjam, da radi odhoda nekaterih članov na Olimpijado v Clevelandu, O., se bo vršila društvena sejo kot po navadi, t. j. prvo nedeljo v mesecu, ampak drugo soboto ob 7:30 zvečer. Obenem opozarjam vse one, ki ste načenjeni v Cleveland, da ste točni, ker avtobus bo odvozil izpod S. N. Doma točno ob 9:45. Kdo bo zamudil, naj krivo sebi pripiese. Kadaj se bomo vrnili iz Cleveland, se bomo pa med vožnjo dogovorili.

Clevelandčanom pa kličem: Na svidenje!

Steve Skorjanc, predsednik.

DRUŠTVO ŠT. 215

Euclid, Ohio. — Člane društva Prijatelj se opozarja, da se vrši prihodnja seja v nedeljo 12. septembra ob 9:30 dopoldne v navadnih prostorih Društvenega doma na Recher Ave. v Euclidu, O. Omenjena seja bi se moralna vršiti prvo nedeljo t. j. dne 5. septembra, ker pa se vrši naša Olimpijada vrnjava dočitne dni, bodo uradniki in člani društva zaposleni pri tej prireditvi in se je sejaj preložila za eno nedeljo naprej.

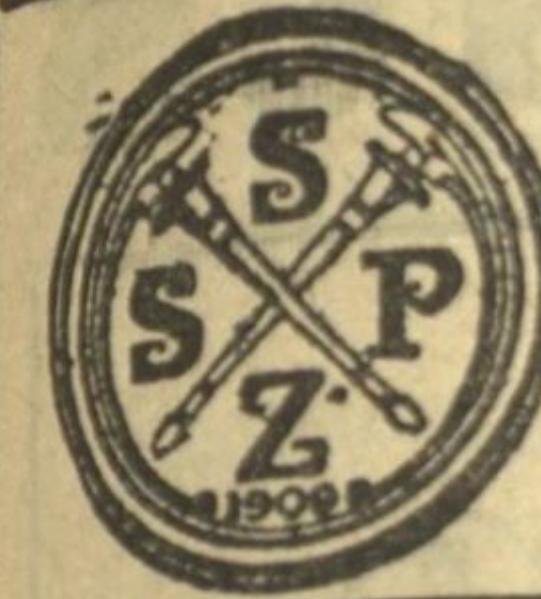
Prosim, da člani tega društva pošljete po upoštevanju.

John J. Kikol, tajnik.
(Dalej na 3. str.)

ZENITVENA PONUDBA

Spodaj podpisani se želim seznaniti s pošteno žensko, bodisi Slovensko ali Hrvatico, brez otrok, staro od 40 do 50 let, ki se želi poročiti. Ne gleda se na denar, samo da je poštena in znati mora tudi nekajlo angleško govoriti. Jaz sem Slovenska, vodvec zadnja štiri leta, imam tudi nekajlo denarja prihranjenega in stalno delo. Imam dva sina; prvi je star 22 let, drugi 21 let, in oba delata.

Katero veseli, naj se javi na naslov:

Slovenska Svobodomiselnna
Podpora Zveza

USTANOVljENA 1908

INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Telefon: PULMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 1393 East 47th Street, Cleveland, Ohio
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomočni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHEL, blagajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško poslujočih in mladinskih društev,
245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1056 East 72nd Street, Cleveland, Ohio
JOHN MARIN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVED, Box 40, Yukon, Pa.

VINCENT PUGEL, 1409 South 56th St., West Allis, Wis.

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

GLAVNI ZDRAVNIK:

DR. F. J. ARCH, 618 Chesnut St., Pittsburgh, Pa.

NA ZAPAD . . .

(Potopisne beležke — piše Paul Berger)

Čul sem že prej, da imajo Slovenci v Butte precej lepo svojo dvorano, in ker se že od nekdaj zanimam za Narodne domove, sem ogledal tudi to. Poslopje je precej udobno, edino da po mojem mnenju ni na pravem prostoru. Mesto Butte slovi radi neprecenljive množine bakrene rude in je vsa okolica, ki je hribovita, polna bakra. Kot mi je pravil Charles Lovšin, je ta hrib, na katerem se nahaja mesto Butte, najboljegatji hrib na celi svetu.

Cas je že bil, da sva dala slovo Butteju in znancem in priateljem ter sva odkurila naprej po cesti proti severozapadu. Prva postaja je bila glavno mesto države Montane, Helena, kjer je pred nekaj časom rogoval potres, ampak kot sem po ogledu mogel sklepati, je potres porušil same stare bajte in na mesto njih stope sedaj krasne moderne nove hiše. Mesto je majhno, komaj 12,000 prebivalcev. Je pa lično in vse trgovine so opredeljene najbolj moderno. V bližini je East Helena, kjer je večja slovenska naselbina, ker pa ni bilo dosti časa na razpolago, nisem mogel obiskati rojakov v East Heleni. Nadaljevala sva pot . . . Prencišče sva dobila v Missouli, toda zajtrkovala sva raje v Mullanu, Idaho. Meja med Montanom in Idaho je ravno na vrhu hriba, in najbrže radi tega, da lahko avtomobilisti pripovedujejo po povratku domov, da so se peljali v Idaho brez gasolina. Cesta je namreč tako strma, da avtomobil drči po njej brez vsakega pogona in nemakrat je treba rabiti zavore. Mestece Mullan, kjer je tudi slovenska naselbina, je zelo čisto in prijazno, toda "časomer" nama je strogo veleval: naprej, naprej . . . Cesta vodi mimo srebrnih in zlatih rudnikov, toda nisem imel nobene želje, gledati na cesto, ali v resnici leži zlata ruda po njej, ker je toliko potnikov in turistov, da bi najbrže zame ne ostalo ničesar.

Avtomobil je sopal naprej po "dolinah in hribih", in kmalu smo zapustili državo Idaho, ki slovi radi svojega okusnega krompirja, in pridrveli smo v državo Washington. O tej državi sem že toliko čul, in tudi je, da sem bil radoveden, ali je v resnici tako krasna kot se pripoveduje in piše. In nisem se varal, ko sem verjel. Že nekaj milij pred mestom Spokane so našu pozdravile črešnje. In kake črešnje! . . . Na tisoče in tisoče in sebne plesalke, s katerimi gost-

je lahko plešejo, ako plačajo za vsak ples 10c; polovico te "pristožbine" ostane dekletu, drugo polovico pa obdrži gostilničar za kritje stroškov z godbo in drugih.

V nedeljo zjutraj še pred "prvo mašo" smo jo odkurili v 270 milj oddaljeno mesto Renton, Wash. Rojak Požar je zapregel svojega "konja" in smo drveli preko klancev in mimo brezstevilnih jezer, katerih imenana si nisem mogel zapomniti, še manj pa zabeležiti v svojo knjižico, vsled česar mi jih ni mogoče navesti. Vožnja je bila krasna, in svež planinski zrak sem vdihaval, kar se je dalo, in ravno tako je "vdihaval" avtomobil gazolin in kmalu začel opominjati, ako mu ne dobimo nove zaloge, da bomo morali počivati. Rojak Požar je tudi nekaj rentačil o nekakih "Stubbys", in sem parkrat vprašal ženo, kaj ponavlja vedno besedo "Stubbys", in ka ka zverina je to. Ko se ustavimo za par minut v Ellensburgu, in sem potolažil avtomobil s svežim gazolinom, sem tudi opazil, kaj je "Stubbys" s katerimi se je tolažil prijatelj Požar. Od tu je krasen razgled na Mt. Rainier, ki ima še vedno belo kapo, ali pa pa slavnik, ne vem za gotovo, ker nisem bil tako blizu, da bi z gotovostjo trdil, s čem je pokrit.

Ravno, ko je bil čas zajtrkovati, smo prišli v mestece Cle Elum in se ustavili v restavraciji, kjer smo bili postreženi od ljubke slovenske deklice Oblak. Zajtrk se je tako prilegal kot še nikdar prej ne. Ker je tukaj večja slovenska naselbina in imam nekaj pozancev, sem se odločil ustaviti se nekaj časa in tudi obiskati najbližjo naselbino Roslyn. Z rojakom Požarjem sva se domenila, da se sniveda v Rentonu, kamor se je njemu mudilo tako kot vragu po grešno dušo. Že na poti od Grand Coulee do Cle Eluma me je ves karal, da prepočasi vozim, da tako ne bova prišla nikamor, dočim sem jaz mislil, da vozim še prehitro; on je drvel s svojim avtomobilom, da bi se najbrže čudil Anglež Campbell, ki ima menda prvenstvo v hitri vožnji z avtomobilom.

Obiskal sem družino Pleshe v Roslynu. Ker je bila nedelja in svojo trgovino imel zaprt, je bilo dovolj časa za kramljanje in zbujanje spominov na "njega dni."

V Rentonu sva se ustavila pri družini John Blazich. Hiša je postavljena ob gričku, po katerem se razteza krasno obdelan v urejen vrt, na katerem dobiš vso mogočo zelenjavno, na katero bi bila vsaka dobra gospodinja ponosna. Njihova hčerka je naju pogostila, kar je premogla kuhinja in vrt, in rečem naj samo to, da tako okusnega kosila že precej časa ni bil delezen želodec. Po kosilu smo bili v vrtu in kramljali o tem in onem, o znanilih v prijateljih, o onih, ki jih ni več, in o onih, ki so še, in kateri naj običemo. Med slednjimi je tudi Medveškov Nande, star znanec iz "davnih dn", brat Mrs. Blazich. Pojasnili so mi, da stanuje blizu "tukaj" in da se ima prav dobro, da zajci, srne in srnjaki kar sami hodijo k njemu, da jih da iz kožen poje. "Malo sem verjel, malo pa ne," kot je reklo oni, in se napotimo do njega.

Našli smo ga pred hišo na "porcu", v eni roki harmonika, v drugi puška. Obstal sem in ga nekaj časa gledal, češ, s čim mi bo najprej "zagodel", on

VABILO NA

PETO OLIMPIJADO SSPZ

KATERA SE VRSI

V CLEVELANDU, O. SEPTEMBERA 4., 5. in 6., 1937.

Baseball igre. — Metanje Podkey. — Balincarska tekme.

V soboto večer dne 4. sept. v SND, vstopnina 35 centov. Godba Frank Yankovic

PLESNA VESELICA v soboto večer dne 5. sept. na Pintarjevih prostorih v Euclidu. O.

in njegov Orkester.

OLIMPIJSKI PIKNIK v nedeljo dne 5. sept. na Pintarjevih prostorih v Euclidu. O.

BANKET v počast zmagovalcev pri sportnih igrah v pondeljek večer dne 6. sept. v SND in plesna vese-

lica po banketu. Vstopnina je 75c. Na običaj udeležbo na vse prireditve vabi

"NAPREDEK"

se pa široko smeje: "O Paul, tebe pa še tudi ni vrag vzel! Le bližje, le bližje! Se ni treba nič batiti, saj niste zajci ne zajkle, srne in srnjaki pa še manj." Ko ga vprašam, zakaj ima puško in harmoniko pri sebi, mi pojasni, da kadar je lačen, tedaj eno zogade, in ako mu poželi zaja, tedaj zagode, zato je že pred smrto razdelil med svoje otroke. Ko je umrl, je njegovo premoženje znašalo še 75 milijonov dolarjev, katere bodo v smislu oporeke dobiti razne dobrodelne ustanove. Pokopali so ga v Pittsburghu, kjer je bil njegov dom.

Mr. Grady resigniral. Resignacijo je požil pomočni delavski tajnik Edward F. McGrady, ki ga je administracija rabila v prvih vrstih kot posredovalca v industrijskih sporih. Splošen vtis je, da ga bo Roosevelt zelo pogrešal. McGrady je sprejel službo svetovalca za delavske odnose pri Radio Corporation of America, ki mu je ponudila znatno večjo plačo kot jo je dobival od vlade. Kot pomočni delavski tajnik je imel \$9,000 letne plače. McGrady je bil baje tudi prepričan, da bi bil moral Roosevelt že davno odpustiti delavsko tajnico Perkins ter njeni dati kabinetno mesto.

Vznevnimirje vesti prihajajo iz Romunije. Pred dnevi se je nenadoma vrnil v Bukarešto brat kralja Karola, bivši princ Nikolaj, ki je bil nedavno baje tudi preizbran v Stancikovi dvorni na 205 E. 115th St. Prošena so vsa soseda društva, da nasti dan ne prirejajo nikakih priredb, ker s tem bi le škodovali drugim.

Obenem opozarjam vse člane in članice našega društva, da se polnočestilno vdeležite prihodnje seje, ki se bo vršila 11. septembra. Na tej seji imamo sklepati več važnih stvari zaradi 25-letnice Izgovori, da bodo že drugi brez mene naredili, so neumestni, kajti vsak član in članica, ki se vdeleži mesečne seje, lahko pripomore k dobremu uspehu, akoravno ne baš z delom, toda vaše mnenje in vaši nesveti so lahko koristni.

Delujmo vsi skupno in s tem pokažimo, da smo vedno za dobrorod in korist društva. Ujedno ste torej vabljeni vse članove in članice na prihodnjo mesečno sejo, da se skupno pogovorimo, kako se bo delovalo v počast našega 25-letnega obstanka.

Ako bo Lewis o stališču našram administraciji molčal, se bo to tolmačilo kot dokaz, da je doba sodelovanja med CIO in demokratsko stranko končana in da bo CIO pri prihodnjih volitvah podpiral kandidate, ki jih bo sam izbral.

DOPISI ČLANSTVA

OBJAVA VESELICE

Chicago, Ill. — Društvo "Gorenje", št. 104 SSPZ, je na svoji zadnji redni seji sklenilo, da se dne 20. septembra 1937 priredi veselica in sicer v Fleinerjevi dvorani. Tem potom prosim vse člane in članice, da se gotovo vdeležite seje dne 3. septembra v polnem številu.

Kdor se ne vdeleži, naj bi daroval 25c v društveno blagajno. To je bil zaključek zadnje redne seje. Opominjam pa vsa društva, naj bi ne prirejala veselic na omenjeni dan. Gre se za pomoč društveni blagajni, ki so, kot je vsakemu znano, danes še prav posebno potrebne podpore.

Še enkrat torej prosim člane, da bi se vsi brez izjeme vdeležili seje, da nam bo mogoče kaj ukreniti v korist društva in celokupnega članstva.

Z bratskim pozdravom,
Frank Sustarsic, tajnik.

NAZNANILO 25-LETNICE

Chicago, Ill. — Društvo št. 100 SSPZ, v Chicago-Pullmanu, tem potom naznana, da bo 6. novembra t. l. obhajalo 25-letnico svojega obstanka. Slavnost se bo vršila v Stancikovi dvorani na 205 E. 115th St. Prošena so vsa soseda društva, da nasti dan ne prirejajo nikakih priredb, ker s tem bi le škodovali drugim.

Obenem opozarjam vse člane in članice našega društva, da se polnočestilno vdeležite prihodnje seje, ki se bo vršila 11. septembra. Na tej seji imamo sklepati več važnih stvari zaradi 25-letnice Izgovori, da bodo že drugi brez mene naredili, so neumestni, kajti vsak član in članica, ki se vdeleži mesečne seje, lahko pripomore k dobremu uspehu, akoravno ne baš z delom, toda vaše mnenje in vaši nesveti so lahko koristni.

Delujmo vsi skupno in s tem pokažimo, da smo vedno za dobrorod in korist društva. Ujedno ste torej vabljeni vse članove in članice na prihodnjo mesečno sejo, da se skupno pogovorimo, kako se bo delovalo v počast našega 25-letnega obstanka.

Nepozabite 11. septembra, da se v deževju ne obstoji. Drug razlog je, ker tak korak bi brez dvoma v prvi vrstih prizadel Kitajsko, kajti Japonci so vsaj začasno dobro založeni z vojnimi potreščinami.

KAJ BO LEWIS POVEDAL V PETEK?

V petek tekočega tedna bo imel John L. Lewis, predsednik CIO radio govora, katerega zlasti politični krogi napeto pričakujejo. Domneva se nameč, da bo v tem govoru obrazložil stališče CIO do Rooseveltove administracije. Lewis je nedavno obtožil administracijo, da je indirektno pomagala zloniti jeklarsko stavko in da je pokazala svojo nemoč, ko ni mogla preprečiti zadavljenja zakonskega načrta za minimalne mazide in maksimalne delovne ure, akoravno demokratska stranka kontrolira obe zbornici konгрesa.

Ako bo Lewis o stališču našram administraciji molčal, se bo to tolmačilo kot dokaz, da je doba sodelovanja med CIO in demokratsko stranko končana in da bo CIO pri prihodnjih volitvah podpiral kandidate, ki jih bo sam izbral.

PA BREZ ZAMERE . . .

(Dalje iz 2. str.)

da ima v svoji sredini čedno vdovo, naj ne pozabi, da je to blago treba porabiti za propagando. In vdovce seveda tudi. Posebno, če ima plačano hišo in nič otrok. Kje pa je boljša prilika, da se bratska ljubezen spremeni v drugo, bolj gočevo, ako ne pri bratskem društvu?

O teh rečeh bi se dalo še dosti govoriti, ampak bojim se, da sem že sedaj katero preveč znil, zato — hvala za posluh, pa brez zamere . . .

Z DELAVSKIE FRONTIE

(Dalje s 1. str.)

STAVKOVNA GROŽNJNA PROTI VOJNIM POŠILJATVAM

CIO voditelj med mornariškim delavstvom so zagrozili, da bodo oklicali sedeče stavke, ako treba, da preprečijo pošiljanje vojnega materiala na Kitajsko in Japonsko. To pomeni, da bodo delavci neuradno poskusili usiliti nevtralnostni zakon, ki določa, da se nobeni v vojno zaposleni državi ne sme pošiljati vojnega materiala.

Predsednik Roosevelt se doleje še ni poslužil oblasti, katero mu daje nevtralnostno postavo, ker uradno vojno stanje še ne obstoji. Drug razlog je, ker tak korak bi brez dvoma v prvi vrstih prizadel Kitajsko, kajti Japonci so vsaj začasno dobro založeni z vojnimi potreščinami.

KAJ BO LEWIS POVEDAL V PETEK?

V petek tekočega tedna bo imel John L. Lewis, predsednik CIO radio govora, katerega zlasti politični krogi napeto pričakujejo. Domneva se nameč, da bo v tem govoru obrazložil stališče CIO do Rooseveltove administracije. Lewis je nedavno obtožil administracijo, da je indirektno pomagala zloniti jeklarsko stavko in da je pokazala svojo nemoč, ko ni mogla preprečiti zadavljenja zakonskega načrta za minimalne mazide in maksimalne delovne ure, akoravno demokratska stranka kontrolira obe zbornici konгрesa.

Ako bo Lewis o stališču našram administraciji molčal, se bo to tolmačilo kot dokaz, da je doba sodelovanja med CIO in demokratsko stranko končana in da bo CIO pri prihodnj

On to Cleveland!FIFTH NATIONAL ATHLETIC MEET
SEPTEMBER 4th, 5th and 6th

PROGRESS

"NAPREDEK"

Lest We Forget!
AMATEUR SNAPSHOT CONTEST. CLOSING DATE: SEPTEMBER 30th

Welcome to Cleveland, Olympic Guests

Over 3000 Watch Spartans Down Orels

Eight Supreme Officers Witness Victory

Moze and Batis Save Game in Last Inning With Perfect Throw and Putout

In a thriller witnessed by one of the largest attendance to assemble at an Inter-Lodge championship game saw Spartans bant fourteen hits to score five runs taking the initial game of the three game series. Spehek's brilliant performance on the mound and at bat made him one of the heroes of the game. "Hockey Hocevar" batted out two doubles and a single to star at bat with Lud Batis on his heels with three singles in four times at bat. Stanley Zagar was the only other Spartan to collect two hits.

Had the Spartans played better heads-up ball on the bags the victory would have been a much easier one, instead the struggle was hard and most breath-taking to the rooters who were sitting on edge throughout the game.

One of the largest membership gatherings of Spartans was on hand with their many friends and well-wishers as well as the largest number of supreme board officers that ever witnessed an Inter-Lodge game of any organization were present to cheer their team Spartans. Brothers John Marn of Milwaukee, Joseph Grills of Moon Run, Pa., Wm Rus, supreme secretary and Mirko Kuhel, supreme treasurer, both of Chicago, Wm. Candon, Frank Puel, Vatro Grill and R. Lisch of Cleveland rooted heartily for the team representing SSPZ for the ever-desired title in one of the leading fraternal sport organizations among Yugoslav sections of the country. Brother Stanley Tome of the Chicago Trail Blazers made an early trip to the SSPZ National Olympic Meet to get the inside on the Spartan baseball prowess. At this time the Spartans wish to thank the visitors and all the boosters for their impressive support and cheering forwarded them at their first privilege of participating as a championship contender in the Inter-Lodge League.

Spartans have enacted basketball and bowling championships in the aforementioned league but never did they desire or more heartily welcome a victory than this one. Without doubt, this game is an inspiring act towards the SSPZ baseball championship that will take place in Cleveland September 4th, 5th and 6th.

Spartans opened fire in the first inning of the fray against the champs, Orels, when Lud Batis singled and scored from 2nd when Spehek connected for a single after two men were out. Orels retaliated in their half of the second inning when Kurent doubled and Godic singled to bring him home, tying the score. The title defenders also threatened in the first inning when Spehek walked Zamec and Persin with no outs. Both men advanced on a wild pitch but Spehek bore down and took the next three men in order.

Spartans again took the lead in the third when Gorisek walked, Zagar singled him to third and he scored on Hocevar's double. The Orels came back in their half of the third to tie it up again when Zamec singled, Persin walked and Zak smashed the single to right field to score Zamec. The Spartans threw away a scoring opportunity in the fifth when Koman led off with a single, advanced to second and third on passed balls and Stokel followed with a walk, and in an attempted double steal both men were nipped off the bag when Kopore threw to Cimperman at third to get Koman and Cimperman relayed to Koncan to get Stokel at second. Both Bolka and Gorisek followed with singles and Zagar was thrown out at first to end the abbreviated rally. The Orels took the lead in their last half of the fifth when Persin walked for the third straight time and scored when Zak took matters in their hands in the 6th when Batis, Hocevar and Spehek singled to fill the bases and Batis scored on Dietz's fly to Kurent and Hocevar and Spehek scored when Koman hit to Koncan at short and the former threw wild, past first. Orels made a bid in their half of the sixth when Koncan singled and scored on errors by Zagar and Batis. Kurent followed with a double, went to third on a passed ball and died there while Kopore was thrown out by Spehek, Cimperman by Bolka and Godic struck out. In the last inning pitcher Klaus struck out Bolka and Gorisek but Zagar and Batis singled. With men on first and second Hocevar connected with the best hit of the game a terrific drive to left field only to have Intihar make a perfect peg to home plate nipping Zagar to end the Spartans' interesting opportunity.

Spartans took matters in their hands in the 6th when Batis, Hocevar and Spehek singled to fill the bases and Batis scored on Dietz's fly to Kurent and Hocevar and Spehek scored when Koman hit to Koncan at short and the former threw wild, past first. Orels made a bid in their half of the sixth when Koncan singled and scored on errors by Zagar and Batis. Kurent followed with a double, went to third on a passed ball and died there while Kopore was thrown out by Spehek, Cimperman by Bolka and Godic struck out. In the last inning pitcher Klaus struck out Bolka and Gorisek but Zagar and Batis singled. With men on first and second Hocevar connected with the best hit of the game a terrific drive to left field only to have Intihar make a perfect peg to home plate nipping Zagar to end the Spartans' interesting opportunity.

The game was climaxed by one of

Excerpted from Tide

What's the News?

On to Cleveland! A few hours more and the caravans of faithful SSPZ pilgrims will begin to move onward to the Fifth National Athletic Meet. They will be traveling by trains, buses and private autos. Trail Blazers will start their trip Friday night in autos, and are scheduled to arrive in Cleveland early Saturday morning. There they will meet hundreds of their old acquaintances from among the Spartans, Utopians, Challengers, Progressors, Pirates and other SSPZ members. A few moments later they don their uniforms, hustle over to Gordon Park at the foot of East 72nd street and Lake Erie—and the battle of the century will be on—the annual clash with their strongest rivals—the mighty Spartans. 1937 SSPZ Olympics will be on their way! Chicago boys will face their toughest opposition in this year's Spartan team—winners of the first place in Cleveland Inter-Lodge Softball League. If Chicago wins, it will be a tremendous upset for Spartans. If Trail Blazers lose then Spartans should be able to march onward to the championship, their second in five years of competition. What can we say? Let the most deserving team win!

Don't forget the SSPZ Olympic games Saturday morning and afternoon, September 4th and Sunday morning, September 5th.

BOX SCORE				
	AB	R	H	E
SPARTANS				
Zagar, 1b	4	0	2	1
L. Batis, c	4	2	3	1
Hocevar, If	4	1	3	0
Spehek, p	3	1	3	0
Moze, ss	3	0	0	0
Dietz, rf	3	0	0	0
Koman, 2b	3	0	1	1
Stokel, cf	3	0	0	0
Bolka, 3b	3	0	1	0
M. Gorisek, rs	2	1	1	1
TOTAL	32	5	14	4
Orels				
AB	R	H	E	
Zamec, rf	3	1	1	
Persin, c	0	0	0	
Intihar, If	4	1	0	
Zak, 1b	3	0	2	1
Koncan, ss	3	1	1	0
Kurent, rs	3	1	2	0
Kopore, 2b	3	0	0	0
Cimperman, 3b	3	0	0	0
Godic, cf	3	0	1	0
Klavis, p	3	0	0	0
TOTAL	28	4	7	1

Bases on balls: By Spehek 6; by Klavis 2. Two-base hits: Hocevar 2; Zak 1. Struck out: By Spehek 4; by Klavis 7. Umpire: Flanigan and Kamp.

Victorians

CHICAGO, Ill. — The Victorians' meeting will be held Thursday, Sept. 2nd at Berger's Hall, 2653 So. Lawndale Avenue.

Victorians, please attend the meeting as it is an important one. All ball players and all members who have intentions to go to Cleveland, please be present. We are also having a bank night. Come on, all you members, maybe you will be the fortunate one. Brother John Kopach was the winner at the last meeting.

This year's moonlight dance was successful and well attended. Many romantic couples come out to peek at the moon, and watch it come from behind the clouds. As a result of this meeting Mrs. Kegel is the happy possessor of a radio.

Oh yes! We have a new member, Annie Kegel.

The Victorians wish Frank Pouhe a speedy recovery from his auto accident. Let's have the meeting well attended.

Fraternally yours,
Mary E. Novak, Sec'y and Treas.
3310 Vincennes Ave.

QUARTERS FOR OLYMPIC GUESTS

Anyone having any available rooms for sleeping quarters for out-of-town visitors who will attend SSPZ Olympics in Cleveland Sept. 4-5-6, can leave his name and address with Vatro Grill, Napredék office, 6231 St. Clair Ave., or Ann Opeka, 1127 East 71st St.

THE MAGIC OF BREVITY

Mr. A. S. Foster, promotion manager for station WWL in New Orleans, is the author of a collection letter which brought in checks from 50 percent of the people to whom it was sent. As anyone who's ever been at either end of a collection letter knows, this is a pretty good average. Mr. Foster's was a beautifully simple letter. It just said:

"There are two things I don't like about you, Mr. Churchill."

"And what are they?"

"Your new politics and mustache."

"My dear madam," he replied, suavely, "pray do not disturb yourself. You are not likely to come in contact with either." —Santa Fe.

Excerpted from Tide

Change of Olympic Program

The Cleveland Olympic Committee is announcing a change in the program of Athletic events in regard to pairings for ball teams, Saturday September 4. The changes are:

9:00 A.M. Trail Blazers vs. Pirates, Diamond No. 5; Challengers vs Utopians, Diamond No. 6; Spartans vs Progressors, Diamond No. 4.

Junior pairings:

10:00 A.M. Cleveland Spartan Jrs. vs Ambridge Comets. 1:30 P.M. Collinwood Outlookers vs Indianapolis Jugoslavs.

Olympics... Here We Come!"

CLEVELAND, O.—This year again the spotlight flashes on Cleveland, this time for the greatest celebration of all times the Fifth National Athletic Meet.

Here again SSPZ's brightest stars will shine in various games, tournaments and contests. Each member is set for a good time at which I'm positive no one will be disappointed. For the first time out of town Vrtec units will compete against our own Spartans and Outlookers. Both of these lodges bid welcome to Cleveland's guests. I know they will never forget this visit.

Most of us younger folk are interested in baseball. With all the stars on our Vrtec teams we're bound to see many thrilling sights. I for one am for Spartan Jrs. and am convinced they'll walk away with top honors. How about it team? Brush up good and fast.

In the balina tournament many of our "Vrtec dads" will compete with out-of-towners. Remember all you Cleveland fathers we're counting on you rooting for our side.

These are only a few of the hi-lights and attractions which are to be featured at the Meet. So everybody come early and cheer for your team, and make new acquaintances.

Here's a toast from Spartan Jrs. to the National Athletic Meet, a colossal and stupendous show.

Every member show his SSPZ spirit and be there.

Wanda Cebron, Spartan Jrs.

P. S. Remember all, the picnic on Pintar's farm. Put on your Sunday-go-to-meeting clothes and have the time of your life.

Progressors Will Have "Jamboree"

BRIDGEVILLE, Pa.—The Progressors will sponsor another big time by holding a Saturday evening "Jamboree" at the beautiful Presto Park. There will be dancing at the spacious outdoor pavilion and plenty of refreshments. So, all you neighboring lodges and friends don't fail to be present. The date? — Oh! — Saturday, September 11.

WOMAN WORSHIP

There was such a dearth of females in the San Francisco of gold-rush days that a woman was almost as rare as an elephant, while a child was an even more unusual spectacle. It is doubtful if the so-called fair sex, ever before or since, received such adulation and homage anywhere in the United States. Men stood for hours watching the few children at play; and whenever a woman appeared on the street, business was practically suspended. She was followed through the town by an adoring crowd, while self-appointed committee marched ahead to clear the way and to protect her from the too boisterous salutations of the emotional miners.

Once while an important auction of city lots was in progress in a Montgomery Street building, a man poked his head into the auction room and shouted: "Two ladies going by on the sidewalk!" The entire crowd immediately abandoned the auction and rushed into the street to watch the women pass. It is related that they bared their heads in reverence. —Quoted from The Barbary Coast, by Herbert Asbury.

(Continued next week)

The American Yugoslavs

By Ivan Mladineo

Yugoslav immigrants are recognized today as the pioneers in apple, grape and fishing industries of California and along the whole Pacific coast. It is recorded that one "Mark Rabasa, apple dealer," a native of Dalmatia in Yugoslavia, was the first man engaged in apple business in Watsonville, Pajaro Valley, in the late 70's. This date marks the beginning of this universally known industry.

Jack London (in his novel "The Valley of the Moon") describes at length and with great admiration the result of the "tenderness and love," which transformed the 12,000 acres of the Pajaro Valley into "one of the most wonderful demonstrations in the United States." He calls it "New Dalmatia" and credits "those first ragged Adriatic Slavs" for making it "Apple Paradise."

Others began to cultivate grapes, and fishing. Large fleet of fishing boats in San Pedro, in Monterey, and on the Columbia River are manned and owned by Yugoslav fishermen. A fleet of two hundred modern fishing boats on the Columbia River alone represent an investment of several millions of dollars and are the property of the Yugoslav immigrants. The largest sardine, tuna and mackerel cannery in California belongs to the Yugoslavs. Most famous restaurants in San Francisco, until recently were owned and operated by them.

These are only a few of the hi-lights and attractions which are to be featured at the Meet. So everybody come early and cheer for your team, and make new acquaintances.

Here's a toast from Spartan Jrs. to the National Athletic Meet, a colossal and stupendous show.

Every member show his SSPZ spirit and be there.

Wanda Cebron, Spartan Jrs.

P. S. Remember all, the picnic on Pintar's farm. Put on your Sunday-go-to-meeting clothes and have the time of your life.

1933—Cleveland Federation; Cleveland, O.

1934—Challengers, Lodge No. 235; Strabane, Pa.

1935—Lunder-Adamić, Lodge No. 20; Cleveland, O.

1936—Progressors, Lodge No. 237; Bridgeville, Pa.; won at Chicago, Ill.

1937—?-?-?-?, won at Cleveland, Ohio.

BALINA CHAMPIONS

1933—Spartans, Lodge No. 198; Cleveland, Ohio; won at Chicago, Ill.

1934—Trail Blazers, Lodge No. 197; Chicago, Ill.; won at Strabane, Pa.

1935—Progressors, Lodge No. 237; Bridgeville, Pa.; won at Cleveland, O.

1936—Progressors, Lodge No. 237; Bridgeville, Pa.; won at Chicago, Ill.

1937—?-?-?-?, won at Cleveland, Ohio.

HORESHOE PITCHING CHAMPIONS

1933—(Singles) Matt Turk — (Doubles) Matt Turk and Anton Gruden; Keystonians, Lodge No. 114.

1934—(Singles) Charles Koman — (Doubles) None; Spartans, Lodge No. 198.

1935—(Singles) Anton Barilar — (Doubles) A. Barilar and H. Zurman; Progressors, Lodge No. 237.

1936—(Singles) Max Kalan — (Doubles) None; Victorians, Lodge No. 205.

1937—?-?-?-? — (Doubles) ?-?.

We know who were and are the champions; but what about the champions of 1937? Who will they be and will they have deserved to win? Those are only some of the questions which are puzzling us now, but by next Monday noon or earlier, depending on conditions and circumstances over which we have little or no power, we, who will be present will know the answers. With the athletic program concluded, then will follow the English-speaking conference with its short program of discussions of problems pertaining to events in which the young men and women and boys and girls of our Society are mostly interested. Prepared talks will be given by brothers Vatro Grill, editor of the Napredék; John Maren, 2nd supreme auditor; Ernest Kvartich, vice-president of the National Athletic Board and, possibly, by the writer. All who can be present, whether a duly elected representative or suggestions will be welcomed and